

KYRÖFOORUMI

TERVE JA SOSIAALINEN KYRÖLÄINEN

Aika ja paikka: 07.12.2011 klo 17.30-20.10 kunnantalon valtuustosali

Läsnä: Liitteenä osallistujaluettelo

Tilaisuuden avasi Maria Härkki-Santala kertoen taustoja Kyröfoorumin alkuperästä ja kansalaiskuulemisen merkityksestä. Tiina Paloranta on ideoinut foorumeiden sisältöä ja näin toiminut Kyröfoorumin kummitätinä.

Raportin valtuustolle esittää Tiina Soranko

Aluksi pidettiin foorumiin osallistujien esittelykierrros.

Sosiaalijohtaja Taina Niiranen johdatteli aiheeseen esitellen sosiaali- ja terveystalvveluja, sosiaali- ja terveystalvvelujen yhteistoiminta-alueen valmistelua Ikaalisten kanssa, tilastotietoa väestönkehityksestä, palvelujen tuottamista ohjaavaa lainsäädäntöä sekä tulevaisuuden visioita ja uhkia.

Keskustelua käytiin seuraavien aihepiirien ympärillä:

- Sosiaalipalvelut Hämeenkyrössä
- Yksityinen ja kolmas sektori palveluiden tuottajina
- Terveystalvvelut Hämeenkyrössä
- Ennaltaehkäisevä terveydenhoito ja vaihtoehtoiset hoitomuodot
- Turvaverkot ja yhteisöllisyys

Sosiaalipalvelut Hämeenkyrössä

Todettiin, että laki asettaa raamit, joiden puitteissa palveluja tuotetaan. Osa palveluista on määrärahasidonnaisia ja osa kuuluu subjektiivisten oikeuksien piiriin, kuten päivähoito. Perusturvapalveluissa ei ole paljon liikkumavaraa, lähinnä mietitään miten palvelut tuotetaan; omana vai ostopalveluna.

Subjektiivinen päivähoito-oikeus on herättänyt paljon keskustelua valtakunnallisesti ja myös Hämeenkyrössä on aiheesta keskusteltu. Todettiin, että kunnan tulee järjestää hoitoa lain velvoittamana, vaikka alle 3-vuotias lapsi hyötyisikin enemmän kotihoidosta. Miten tuetaan sitä, että vanhemmat voisivat hoitaa lapsensa kotona? Miten saataisiin kotiäitiydestä trendikästä? Miten se vaikuttaa lapseen, jos viedään hoitoon alle 3-vuotiaana, ja äiti jää kotiin vauvan kanssa? Maaseutumaisessa kunnassa tämä ei ole iso ongelma, koska lapsia hoidetaan enemmän kotona. Nähtiin hyväksi, että kotiäideille olisi sellainen palvelu, että lapsen voi viedä hoitoon vain muutamaksi tunniksi, vaikka asioinnin ajaksi.

Foorumi totesi, että Hämeenkyrössä palvelut pelaavat. Isommissa kaupungeissa ihminen helposti jää palveluiden ulkopuolelle, kun taas pienellä paikkakunnalla palvelun saa tarvittaessa nopeastikin. Todettiin, että palveluita saatetaan käyttää myös hyväksi.

Yksityinen ja kolmas sektori palveluiden tuottajina

Mikä voisi olla kolmannen sektorin rooli?

Foorumissa todettiin, että kolmannen sektorin rooli on tärkeä kunnan palveluiden tukena. Järjestöt tarjoavat virkistystoimintaa, kuten retkiä ja liikuntaa. Järjestöt eivät voi ottaa vastuuta lakisääteisistä palveluista, koska niiden toiminta perustuu vapaaehtoisuuteen. Foorumissa pohdittiin, löytyykö vielä riittävästi vapaaehtoisia järjestöihin? Todettiin, että eläkeläiset ovat voimavara järjestöille, kunhan vain kysyntä ja tarjonta kohtaisivat, eli miten saada kohtaamaan aktiivit ja järjestöt? Onko kunnan tuen oltava rahaa, vai voisiko tuki olla jotain muuta? Foorumissa ehdotettiin, että kunta voisi tarjota kokoontumistilojen järjestöille. Pitäisi löytää kunnan ja järjestöjen väliseen yhteistoimintaan luovia ratkaisuja. Uskelan kyläseura toteutti kyselyn alueen asukkaille siitä, mitä he toivovat yhdistykseltä. Toiveena nousi muun muassa sairaan lapsen hoitorinki. Ehdotettiin, että paikallisista järjestöistä laadittaisiin luettelo, joka sitten lähetettäisiin uusille kuntalaisille. Todettiin, että järjestötoiminta on voimavara. Yksityisiä sosiaali- ja terveystalvelujen tuottajia ei juuri kunnassa ole, joten esimerkiksi palvelusetelin käyttöönnotossa ei ole mieltä.

Terveystalvelut Hämeenkyrössä

Keskustelijat totesivat, että terveystalvelut pelaavat Hämeenkyrössä hyvin. Veroja maksetaan mielellään, jos talvelut vain jatkossakin pysyvät hyvinä.

Omalääkärisysteemi todettiin hyväksi ja toimivaksi, se olisi tervetullut myös hammashoitoon. Hammaslääkäriinkin pääsee nyt nopeasti (hoitotakuu) ja särkypäivystys todettiin hyväksi. Harmillisena todettiin hammaslääkäriin vaihtuminen usein.

Valtakunnallinen hammaslääkäri pula näkyy myös Hämeenkyrössä. Keskustelijat toivat esiin, että hyvistä yksityisistä talveluista ollaan valmiita myös maksamaan.

Erikoissairaanhoido on kallista, mutta pitää muistaa, ettei kukaan sairastu tai vammaudu tahallaan. Erikoissairaanhoidon kustannuksiin voi vaikuttaa sillä, että pidetään perusterveydenhoito kunnossa. Tulevaisuudessa omavastuuosuus talvelumaksuissa voi olla korkeampi ja tulosidonnainen. Foorumissa myös pohdittiin, miten saadaan heidät vapaaehtoisesti maksamaan talveluistaan, joilla on siihen varaa?

Ennaltaehkäisevä terveydenhoito ja vaihtoehtoiset hoitomuodot

Foorumissa pohdittiin, miten saadaan ihmiset ottamaan vastuuta omasta terveydestään ja itsehoidosta? Miten saadaan ihmisille tietoa itsehoidosta ja keinoista huolehtia omasta terveydestään? Todettiin, että ennen oli paljon konsteja hoitaa omaa terveyttä. Tulisi olla ryhmiä, joissa ihmiset aktivoisivat toinen toisiaan itsehoitoon. Stressi ajaa helposti passiivisuuteen.

Huoli nousi yrittäjistä, jotka eivät hakeudu terveydenhoitoon. Todettiin, että yritysaamukahvit ovat hyvä verkostoitumisen foorumi yrittäjille.

Ennaltaehkäisevää terveydenhoitoa ovat myös sosiaaliset verkostot, kuten eläkeläispiirit ym. harrastuspiirit. Todettiin, että vanhemmilla on vastuu lasten harrastamisesta ja liikunnasta, mutta kunnan tulisi tarjota toimintaa myös niille nuorille, jotka eivät ole sosiaalisia ja urheilullisia. Koulun jälkeen voisi olla esimerkiksi joogaklubeja tai shakkikerhoja.

Olisi hyvä saada ennaltaehkäisevän terveydenhoidon neuvoja terveystalvelukseen. Jokaisen tulisi pohtia omia elintapojaan.

Vaihtoehtoiset ja täydentävät hoitomuodot perusterveydenhoidon rinnalle siten, että asiakas voisi valita eri hoitomuotojen välillä.

Kunnassa on terveyden edistämisen suunnitelma tekeillä.

Huolena nähtiin, että lapset ja nuoret saavat lääkityksen liian helposti. Koulu tasapäistää, ja nyt juuri tarvitaan riskinottajia ja innovatiivisia persoonia, jotka pistävät talouden pyörät pyörimään. Nuorten lahjakkuus tulisi saada esiin ja kannustaa kiinnostuksen kohteena olevalle alalle.

Turvaverkot ja yhteisöllisyys

Foorumissa todettiin, että jokainen tarvitsee turvaverkon. Yhteisöllisyyttä tulisi lisätä ja vastuunottamista toisesta ja itsestä. Tulisi saada luotua välittämisen ilmapiiri. Miten saataisiin heräteltyä ”koko kylä kasvattaa” -ajatusta? Sellaiset foorumit nähtiin tärkeiksi, joissa voidaan solmia ystävyysuhteita ja luoda verkostoja.

Keskustelijat nostivat esiin huolen lisääntyvistä mielenterveysongelmista. Huoli on myös niistä nuorista, jotka vain pelaavat tietokonepelejä, tai niistä aikuistuvista nuorista, jotka eivät ole minkään palvelun piirissä.

Todettiin, että ihminen on psyykinen, fyysinen, sosiaalinen ja henkinen kokonaisuus. Sosiaalisuus on myös perustarve. Jokaisen ihmisen tulisi saada kokea olevansa hyödyllinen ja tarpeellinen. Toivottiin, että tarjolla olisi kirjallisuuspiirejä ja muita henkisiä voimavaroja lisääviä ryhmiä. Todettiin, että seurakunnalla on tärkeä rooli yhteisöllisyyden vahvistajana ja tukijana hädän hetkellä. Huonot ajat tai taloudellinen taantuma voidaan nähdä myös voimavarana, mutta pitää olla verkostoja joihin turvata.

Perhe on sosiaalisen yhteisöllisyyden perusta. Miten voisimme tukea, että perheet pysyisivät koossa? Todettiin, että aktiivinen ihminen löytää tiensä harrastuksiin, mutta pidetään huolta myös niistä, jotka ei syystä tai toisesta jaksa tai pysty hakeutumaan erilaisiin ryhmiin.

Lopuksi Kirsi Parhankangas luki ääneen mietelmän Virpi Cormier-Raipalan antamasta kortista:

”Kuuntelen sydämen ääntä tehdessäni päätöksiä. Löydän ne vastaukset, jotka ovat sopusoinnussa todellisten toiveitteni ja elämää kantavien hyvien voimien kanssa.”

Muistion vakuudeksi

Hanna Rajakoski-Tamminen

Liite

Kyröfoorumi, Terve ja sosiaalinen kyröläinen 7.12.2011 osallistujaluettelo

Maria Härkki-Santala

Tiina Soranko

Rauha Vuorela

Veera Kangaspunta

Virpi Raipala-Cormier

Tiina Paloranta

Taina Niiranen

Kaija Viitala

Jussi Viitala

Kirsi Parhankangas

Hanna Rajakoski-Tamminen